

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΙ ΦΟΒΟΙ, ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

Χωρίς νερό τον Ιούλιο ο Πηνειός

♦ ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΦΕΤΟΣ

Του

Σωτήρη Ζαχαριά

Στα τέλη του Φεβρουαρίου του 1990 -πέρυσι τέτοια εποχή- οι αρμόδιοι αλλά και ενδιαφερόμενοι, κυρίως αγρότες, είχαν αρχίσει να ανησυχούν για την παροχή νερού στον Πηνειό, αρχικά και αργότερα για τη κατάσταση συνολικά του υδάτινου δυναμικού.

Εγιναν συσκέψεις, συγκεντρώσεις, ημερίδες. Οι χειρότεροι φόβοι τελικά επαληθεύτηκαν. Ο Πηνειός στέρεψε εντελώς. Πέθανε. Η λίμνη Ταυρωπού δεν ανταποκρίθηκε. Η στάθμη στις γεωτρήσεις υποβιβάστηκε. Πολλές γεωτρήσεις έπαψαν να λειτουργούν.

Η οικολογική καταστροφή βεβαιώθηκε. Σοδειές χάθηκαν. Ευτυχώς δεν διψάσαμε καθώς είχαν ήδη βρεθεί εναλλακτικές λύσεις από την ΔΕΥΑΛ.

Ήταν το 1990. Από τις πιο «ξηρές» χρονιές του αιώνα!

Ενα χρόνο μετά καθώς μπαίνουμε στην Ανοιξη μια συζήτηση με τον νέο επικεφαλής της Διευθυνσης Εγγειων Βελτιώσεων κ. Κώστα Γκούμα είναι, το δίχως άλλο, ενδιαφέρουσα. Σύμφωνα μ' αυτά που μας είπε ο κ. Γκούμας, ο οποίος είναι και νομαρχιακός σύμβουλος -εκπρόσωπος του ΓΕΩΤΕΕ, «το πρόβλημα της λειψυδρίας δεν είναι εποχιακό και δεν μπορεί να μας απασχολεί μόνο κατά καιρούς όταν αντιμετωπίζουμε πρόβλημα βροχοπτώσεων. Αν

ΠΕΜΠΤΗ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1991

Μάιο μηδενική.

Σήμερα ο Πηνειός δεν έχει πρόβλημα. Η παροχή του ξεπερνά τα 70 κυβικά το δευτερόλεπτο. Οι βροχές και τα χιόνια στην Καρδίτσα και τα Τρίκαλα δημιούργησαν

ήδη συγκεντρωθεί 70 εκατομμύρια κυβικά μέτρα. Το στοιχείο αυτό είναι ενθαρρυντικό και οι προσδοκίες για διοχέτευση νερού στον Πηνειό από τη λίμνη Ταυρωπού είναι βάσιμες.

νου νερού σ' αυτά τα πετρώματα είναι αργή και τα συνολικά θετικά αποτελέσματα θα φανούν στα τέλη Απριλίου και αφετέρου γιατί οι μεγάλες βροχοπτώσεις δεν είναι τελικά και τόσο «μεγάλες». Οπω-

ρίπου.

Στη δεκαετία 1981-90 ο μέσος όρος έπεσε στα 420 χιλιοστά ενώ για την πενταετία 1986-90 στα 390 χιλιοστά. Το φετινό χειμώνα το ύψος βροχής έφτασε τον μέσο όρο της δεκαετίας. Υπάρχει μια συνεχή μείωση που φυσικό είναι να έχει τις επιπτώσεις της στους υπόγειους υδροφορείς.

ΤΑ ΕΡΓΑ

«Ουδέν κακόν αμιγές καλού»

Η λειψυδρία διαρκείας ανάγκασε τις υπηρεσίες να κινητοποιηθούν τους φορείς να δραστηριοποιηθούν και την πολιτεία να ευαισθητοποιηθεί. Τελικά επετεύχθη χρηματοδότηση έργων που συνολικά πλησίασε το 1 δισεκατομμύριο δραχμές τα 2-3 τελευταία χρόνια. Ταυτόχρονα αποκτήθηκε εμπειρία και από καλύτερες θέσεις θα αντιμετωπίζεται πλέον η άσχημη κατάσταση της λειψυδρίας.

Βέβαια οι ταμειυτήρες, τα πρόχειρα φράγματα στον Πηνειό και άλλα μικροέργα δεν αρκούν. Δεν εξασφαλίζουν κανένα. Πολύ περισσότερο την γεωργική ανάπτυξη.

Τα μεγάλα έργα του Αχελώου δεν είναι του παρόντος. Το φράγμα Σμοκοβού όμως εάν συνεχισθεί απρόσκοπτα η κατασκευή του, σε δύο χρόνια θα μπορεί να ενισχυσει σημαντικά και τον Πηνειό.

Ο μεγάλος ταμειυτήρας της Καρλας, 42.000 στρεμμάτων θα έχει ικανότητα άρδευσης 200.000 στρεμμάτων και θα λύσει και πολ-

δεν πάρουμε τα μέτρα μας τότε το πρόβλημα θα το ξαναβρούμε σύντομα μπροστά μας».

ΥΔΑΤΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

Τα στοιχεία των υπηρεσιών λένε ότι το υδάτινο ισοζυγιο στο νομό της Λάρισας είναι αρνητικό.

Το νερό δηλαδή που μπορεί να χρησιμοποιηθεί υπόγειο και επιφανειακό, δεν είναι αρκετό για να καλυφθούν τα 850 - 900 χιλιάδες στρέμματα που αρδεύονται κάθε χρόνο. Στο νομό Λάρισας καλλιεργούνται 2,5 εκατομμύρια στρέμματα από τα οποία αρδεύεται το 40%. Τα 650.000 στρέμματα εξυπηρετούνται από γεωτρήσεις και τα υπόλοιπα 200.000 περίπου από επιφανειακά νερά όπως ο Πηνειός.

Ο ΠΗΝΕΙΟΣ

Τον Μάρτιο & Απρίλιο του 90 ο Πηνειός είχε παροχή μόλις 5-6 κυβικά ανα δευτερόλεπτο, ενώ τον

ικανοποιητική εικόνα στο ποτάμι.

Έτσι ο Πηνειός μπορεί φέτος να τροφοδοτεί πλευρικά τους υπογείους υδροφορείς κατά μήκος της κοιτης του. Νερό αποταμιεύεται απρόσκοπτα στους 5 ταμιευτήρες και στο Ασμακι.

Παρόλα αυτά ο κ. Γκούμας εκτιμά πως «στα τέλη Ιουνίου - αρχές Ιουλίου η παροχή Πηνειού θα μειωθεί έως μηδενισμού!!».

Είναι δεδομένο πλέον ότι ακόμα και στις πιο ευνοϊκές χρονιές από άποψη βροχοπτώσεων το ποτάμι δεν θα είναι ουσιαστικά ζωντανό.

Η ΛΙΜΝΗ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Πέρυσι ήταν αδύνατο να λάβουμε ενισχύσεις από την Λίμνη Ταυρωπού. Ολο το χρόνο άλλωστε είχαν συγκεντρωθεί στην λίμνη μόλις 30 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού. Φέτος μέχρι τώρα έχουν

ΟΙ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ

Πολλά προβλήματα εμφανίστηκαν τα δύο τελευταία χρόνια στις γεωτρήσεις. Μηδενισμός της παροχής, πτώση της στάθμης, καταπτώσεις κλπ. Στο νομό Λάρισας υπάρχουν περισσότερες από 7.000 γεωτρήσεις από τις οποίες οι 500 είναι κρατικές. Οι γεωτρήσεις της Δ.Ε.Β. δείχνουν ότι στις γεωτρήσεις σε ασβεστολιθικούς όγκους είχαμε πέρυσι μια πτώση σταθμής 10-12 μέτρων και μια επαναφορά μέχρι σήμερα μετά τις βροχοπτώσεις 3-4 μέτρα. Αντίθετα στις γεωτρήσεις σε χαλαρούς σχηματισμούς πετρωμάτων η πτώση της στάθμης ήταν από 5-20 μέτρα ανάλογα με την περιοχή, ενώ η επαναφορά της δεν ξεπέρασε το 1 μέτρο!

Το φαινόμενο αυτό ερμηνεύεται αφενός γιατί η διάθεση του βρόχι-

δήποτε έβρεξε περισσότερο από ότι τα δύο τελευταία χρόνια όμως ούτε φέτος ξεπεράστηκε ο μέσος όρος της δεκαετίας. Έτσι ο μέσος όρος των υπογείων υδροφορέων δεν κατέστη δυνατόν να αναπληρωθούν.

Η Δ.Ε.Β. Λάρισας έχει εισηγηθεί και έχουν παρθεί μέτρα προστασίας των υπογείων νερών εδώ και χρόνια.

Από τον Δεκεμβριο του 1990 με απόφαση του αρμοδίου υπουργείου έχει απαγορευτεί η ανόρυξη νέων γεωτρήσεων σε όλο σχεδόν τον νομό Λάρισας. Η απαγόρευση θα ισχύσει μέχρι να επιβεβαιωθεί η επαναφορά της στάθμης των υπογείων υδάτων.

ΟΙ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ

Ο μέσος όρος της δεκαετίας 1971-80 ήταν για το νομό της Λάρισας 480 χιλιοστά βροχής πε-

λά άλλα προβλήματα, της περιοχής.

Η κατασκευή χωματινων φραγμάτων θα βοηθούσε πολύ ιδίως στην προβληματική περιοχή της Ελασσόνας.

ΤΟ 1991

Ο κ. Γκούμας, προϊστάμενος της Δ.Ε.Β. δηλώνει «συγκρατημένα αισιοδοξος» για την χρονιά που διανύουμε. Πιστεύει ότι δεν θα αντιμετωπίσουμε σοβαρά προβλήματα αρδευσης και ύδρευσης, ιδίως αν η Ανοιξη είναι βροχερή.

Αυτό βέβαια δεν δικαιολογεί εφησυχασμό, ούτε μείωση της έντασης των προσπαθειών για συνέχιση των έργων, για χρηματοδότηση νέων. Επομένως η σωστή διαχείριση των νερών, ο αυτοπεριορισμός των καταναλωτών πρέπει να συνεχίσει να βρίσκονται στο προσκήνιο.